POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Jana Bryknarová

Název práce: Předávání hodnot v rodině

Vedoucí práce: Doc. Milan Tuček, CSc

Oponent/tka: Doc. Phdr. Pavel Kuchař, CSc

Navržené hodnocení: dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Problémem této práce je již samotný autorkou definovaný cíl: „zjistit, do jaké míry lze v rámci české rodiny v různých oblastech hovořit o předávání hodnot a jaké faktory mají na jejich předávání v rodině vliv.“ (s. 2). Jednak opravdu nevím, jak zjišťovat první část takto definovaného cíle (do jaké míry lze o něčem hovořit), jednak v práci o žádné předávání hodnot nejde. Volba zhruba 30 letých dětí a jejich (odhadem) 55-65 letých rodičů nevypovídá ani tak o tom, co se kdysi dělo v rodině (čili jak byly předávány hodnoty), ale o tom, v jakých podmínkách dnes obě tyto skupiny žijí. Spíše tedy v práci jde o rozdíly ve výchovných vzorcích a hodnotách dvou generací.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Práce využívá široký rozsah relevantní odborné literatury, české i zahraniční.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka vychází z výzkumu, který se dělal v SÚ v roce 2008, nikde však neuvádí, zda se na tomto výzkumu nějak podílela nebo zda jen využila disponibilní data. V práci citelně postrádám vstupní hypotézy, které by u analýzy kvantitativních dat měly být samozřejmostí. Na několika místech se autorka zmiňuje o pracovních hypotézách, chybí ovšem jejich navázání právě na obecnější úroveň analýzy. Data jsou zpracována standardními metodami statistické analýzy.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Problémy opět začínají již při formulaci cíle práce. Na s. 2 autorka bez bližšího vysvětlení konstatuje, že „jako hlavní ovlivňující faktory byly na základě studia literatury zvoleny vzdělání rodičů a výchovný styl, který byl v rodině prosazován“. Osobně bych za důležitější považoval např. životní způsob, to je ale věcí názoru. Vadí mi, že autorka volbu obou těchto faktorů nijak nezdůvodňuje, přičemž zejména u výchovného stylu by to bylo jistě žádoucí (myslí si snad, že

Katedra sociologie
Institut sociologických studií
Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze
U kříže 8, 158 00 Praha 5
tel. +420 251 080 241, email: goldsmidova@fsv.cuni.cz
web: iss.fsv.cuni.cz

autokratický výchovný styl vede k předávání jiných hodnot než styl např. demokratický?).
Nerozumím poznámce na s. 9, že individualistickému přístupu „lze vytknout především to, že jednotlivec se sice může snažit prosazovat hodnoty, které jsou pro něho v aktuální situaci žádoucí, ale vždy narazí na společnost, která bude jeho hodnoty porovnávat se svými hodnotami a cíli.“. Myslí si autorka, že tomu tak není?
Některé argumenty nejsou moc jasné. Na s. 26 píše, že „Pracovní hypotéza hovořila o tom, že počet dětí v rodině silně ovlivňuje vzdělání rodičů.“. Mám tomu rozumět tak, že na počtu dětí záleží, jakém vzdělání rodiče mají, nebo tak, že počet dětí záleží na vzdělání rodičů?
Na s. 27 si autorka plete pojem společenská třída a vrstva – není to totéž (třídy mají rozměr horizontální, vrstvy vertikální).
Na s. 28 si upravila kategorizaci vzdělání tím, že do primárního zařadila také vyučení bez maturity. To ale podle všech kategorizací patří do vyššího sekundárního vzdělání (když už používá tuto terminologii, primární vzdělání je pouze 1. stupeň základní školy).
Na s. 30 píše, že „v porovnání se svými rodiči vykazují děti celkově pouze minimální posun ve vzdělanostní struktuře“, aby vzápětí z tabulky 3 jasně vyplývalo, že tomu tak není – byl by to koneckonců také nesmysl.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Autorka v teoretické části důsledně odlišuje své závěry od přejatých, u části empirické není jasné, zda již data byla někde někým interpretována nebo ne.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je psána dobrým jazykem, po formální stránce je na dobré úrovni.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jakými nástroji se předávají hodnoty v rámci rodiny?

Celkové hodnocení práce:

dobře

Datum: Podpis:

Katedra sociologie
Institut sociologických studií
Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze
U kříže 8, 158 00 Praha 5
tel. +420 251 080 241, email: goldsmidova@fsv.cuni.cz
web: iss.fsv.cuni.cz